

आवरण समाचार

नवयुवाको नजरमा बालेन सरकारका १०० दिन

नवयुवाको आन्दोलनपछि बनेको राष्ट्रिय स्वतन्त्र पार्टी (रास्वपा) को एकलौटी सरकारले हनिमुन पिरियड (१०० दिन) पूरा गरेको छ । केही सकारात्मक कामको सुरुवात गरे पनि सरकारबाट अपेक्षाकृत काम हुन नसकेको नवयुवाहरूको भनाइ छ । सुशासन र डिजिटलाइजेसनका पक्षमा सरकारले राम्रो काम गरे पनि स्वदेशमै रोजगारी सिर्जना, विकास निर्माण र गरिब निमुखा जनताका पक्षमा सरकारले खासै काम गर्न नसकेको उनीहरूको गुनासो छ ।

किरण अधिकारी / सागर घले | काठमाडौं

विस्तृत
पृष्ठ

रास्वपाका सांसदलाई लगाम 'संसद्मा बोल्नु एक दिनअघि सामग्री पठाउनु'

दिनेश गौतम | काठमाडौं

संसद् जनताको आवाज मुखरित हुने थलो हो । तर, सत्तारूढ राष्ट्रिय स्वतन्त्र पार्टी (रास्वपा) ले आफ्ना सांसदहरूलाई निर्वाध अभिव्यक्ति दिन रोक लगाउने संकेत गरेको छ । उसले संसद्मा बोल्नुअघि आफूले उठाउने विषयको सामग्री एक दिनअघि सचेतकलाई पठाउनु सक्नुनर गरेको छ । प्रतिनिधिसभामा शून्य समय तथा विशेष समयमा प्रस्तुत गर्ने आफ्नो सामग्री अनिवार्य रूपमा सचेतकद्वय क्रान्तिशिखा धिताल र प्रकाशचन्द्र परियारलाई एक दिनअगाडि नै पठाउनु संसदहरूलाई नै पठाईदिनुहुन अनुरोध गर्दछु ।

सकुलरमा प्रतिनिधिसभामा उपस्थित हुँदा सांस्कृतिक पोसाकबाहेक अन्य पोसाक लगाउने सांसदहरूले अनिवार्य रूपमा कोट लगाई उपस्थित हुनुपर्ने उल्लेख छ । कोट र लोगो नलगाएको अवस्थामा सदनमा प्रवेश वा उपस्थित हुन नदिने व्यवस्था रहेको व्यहोरासमेत जानकारी गराइएको छ । सविधानको धारा १०३ मा सविधानको अधीनमा रही संघीय संसद्को दुवै सदनमा पूर्ण वाक् स्वतन्त्रता रहने उल्लेख छ । संसद्मा बोल्नुअघि पार्टीको सचेतकलाई पठाउने वा पूर्वस्वीकृत गराउने अप्ठ्यारो भने असामान्य मानिएको छ । सत्तारूढ राष्ट्रिय स्वतन्त्र पार्टी (रास्वपा)ले जनताको सवालका विषयमा अभिव्यक्तिमा लगाम लगाएको भन्दै सामाजिक सञ्जालमा बहस भएको छ ।

रास्वपाका सचेतक प्रकाशचन्द्र परियारले संसद्को गरिमा, ओज, कार्यदेश र मर्यादा कायम राख्न आफ्ना सांसदहरूलाई पूर्वतयारीका लागि अनुरोध गरिएको बताए ।

>> बाँकी पृष्ठ ६

एडीबीद्वारा नेपाललाई थप साढे ३ खर्ब सहयोग गर्ने घोषणा

मंगलबार प्रधानमन्त्री वामदेव शहास्रैंग भेट गर्दै एसियाली विकास बैंक (एडीबी) का अध्यक्ष मासातो कान्दा ।

काठमाडौं (अन्नपूर्ण) : एसियाली विकास बैंक (एडीबी) का अध्यक्ष मासातो कान्दाले नेपालको आर्थिक रूपान्तरण र रोजगारी सिर्जनाका लागि सहयोगलाई अर्फै सघन बनाउने प्रतिबद्धता जनाएका छन् । नेपाल भ्रमणमा रहेका अध्यक्ष कान्दाले प्रधानमन्त्री वामदेव शहा र अर्थमन्त्री स्वर्णिम वाग्लेसँग भेट गरी एडीबी र नेपालबीचको ६० वर्षे सम्बन्धलाई थप बलियो बनाउने बताए ।

सन् २०२९ सम्ममा एडीबीले नेपाललाई थप २ अर्ब ४० करोड अमेरिकी डलर (करिब ३ खर्ब ६५ अर्ब रुपैयाँ) सहयोग पुर्‍याउने घोषणा गरेको छ ।

>> बाँकी पृष्ठ ६

खाँण र रायमाभीसहित १६ जना दोषी ठहर

नक्कली भुटानी शरणार्थी प्रकरण

अन्नपूर्ण | काठमाडौं

नेपाली नागरिकलाई भुटानी शरणार्थी बनाएर अमेरिका पठाउने भन्दै करोडौं ठगी गरिएको बहुचर्चित नक्कली भुटानी शरणार्थी प्रकरणमा काठमाडौं जिल्ला अदालतले पूर्वउपप्रधानमन्त्री टोपबहादुर रायमाभी र पूर्वगृहमन्त्री बालकृष्ण खाँणसहित १६ जनालाई दोषी ठहर गरेको छ ।

काठमाडौं जिल्ला अदालतका न्यायाधीश तेजबहादुर खड्काको इजलासले मंगलबार उक्त फैसला सुनाएको हो । अदालतले अभियोग लागेकामध्ये पूर्वगृहमन्त्री रामबहादुर थापाका छोरा प्रतीक थापा र टोपबहादुर रायमाभीका छोरा सन्दिप रायमाभीसहित ७ जनालाई भने सफाई दिएको छ ।

कसलाई के कसुर ठहर ?

अदालतको फैसलाअनुसार पूर्वगृहमन्त्री एवं नेपाली कांग्रेसका नेता बालकृष्ण खाँणलाई ठगी,

संगठित अपराध र राज्यविरुद्धको कसुरमा मतिथार ठहर गरिएको छ ।

खाँण गृहमन्त्री हुँदा मन्त्रिपरिषद्मा लगिएको प्रस्तावमा 'छुट शरणार्थी दता'को विषय उल्लेख नभएको र समिति गठनमा उनको प्रत्यक्ष संलग्नता नदेखिए पनि तत्कालीन गृहसचिव टेकराज्य पाण्डे र विचौलिया केशव दुलालबीचको भाइबुवा संवादमा मन्त्रीका लागि 'गिफ्ट' र सामान ल्याउने कुरा भएको देखिएकाले उनलाई मतिथार मानिएको हो ।

खाँणका स्वकीय सचिवमार्फत रकम फिर्ता गरिएको आडटवा शोर्पाको बयान र अनुचित प्रभावमा परी म्याद थप्ने निर्णयमा सहभागी भएको आधारमा अदालतले उनलाई मतिथार दोषी ठहर गरेको हो । यस्तै, एमाले नेता टोपबहादुर रायमाभी, तत्कालीन गृहसचिव टेकराज्य पाण्डे र सुरक्षा सल्लाहकार डा. इन्द्रजित राईलाई ठगी, संगठित अपराध, राज्यविरुद्धको कसुर र एकीकृत कसुरमा मुख्य दोषी ठहर गरिएको छ ।

>> बाँकी पृष्ठ ६

मौद्रिक नीति सार्वजनिक

कर्जा सहजीकरणमा लचिलो, ७ प्रतिशतको आर्थिक वृद्धिको लक्ष्य

सुरेन्द्र काफ्ले | काठमाडौं

नेपाल राष्ट्र बैंकले यसपटक विगतको परम्परा तोड्दै केवल ४ पानाको संक्षिप्त मौद्रिक नीति सार्वजनिक गरेको छ । आर्थिक वर्ष २०८३/८४ का लागि गभर्नर डा. विश्वनाथ पौडेलले सार्वजनिक गरेको मौद्रिक नीतिले ५.५ प्रतिशतभित्र मुद्रास्फीति कायम राख्दै ७ प्रतिशतको आर्थिक वृद्धिलाई सहयोग गर्ने लक्ष्य राखेको छ ।

मौद्रिक नीतिमा कर्जाग्राहीलाई व्यक्तिगत जमानाको असोमित दायित्वबाट मुक्त गर्ने, चेक अनादर (चेक बाउन्स) का कारण हुने कालोसूचीको व्यवस्थालाई खुकुलो बनाउने तथा रुग्ण उद्योगको निष्क्रिय कर्जा व्यवस्थापन गर्ने जस्ता सकारात्मक व्यवस्थाहरू गरिएका छन् । समग्रमा, यस नीतिले विगतको 'सजगतापूर्वक लचिलो' कार्यदिशालाई नै निरन्तरता दिएको छ । तर, अर्थशास्त्रीहरूले भने यस नीतिले उच्च आर्थिक वृद्धि र रोजगारी विस्तारमा उल्लेखनीय योगदान पुर्‍याउन सक्नेमा शंका व्यक्त गरेका छन् ।

राष्ट्र बैंकले जारी गरेको मौद्रिक नीतिमा आर्थिक वर्ष २०८३/८४ मा औसत मुद्रास्फीति ५.५ प्रतिशतभित्रै रहने प्रक्षेपण गरिएको छ । बाह्य आपूर्तिजन्य कारणले मुद्रास्फीतिमा दबाव बढ्दै गएको अवस्थामा आन्तरिक मागमा हुने विस्तारले समेत मूल्यवृद्धिमा थप चाप पार्ने सक्ने नीतिमा उल्लेख छ । चालु आर्थिक वर्षको १० महिनाको औसत मुद्रास्फीति २.६६ प्रतिशत मात्र रहे पनि २०८३ वैशाखको वित्तिय बर्षको १० महिनाको औसत मुद्रास्फीति ५.०४ प्रतिशत पुगेको छ । आपूर्तिजन्य अवरोधका कारण पेट्रोलियम पदार्थ एवं खाद्य वस्तुको मूल्य बढ्दा मुद्रास्फीतिको दबाव केही महिना अघै जारी रहने गभर्नर पौडेलले बताए ।

समष्टिगत आर्थिक परिदृश्यको अनुमान गर्दै मौद्रिक नीतिमा विश्व भूराजनीतिक तनावका कारण उत्पन्न आपूर्तिजन्य अवरोधले विश्वको आर्थिक वृद्धि र मुद्रास्फीतिमा चाप पर्न थालेको उल्लेख छ । यसकै कारण केही केन्द्रीय बैंकहरूले ब्याजदर बढाएर कसिलो मौद्रिक नीति लिएका छन् भने अधिकांशले आफ्नो नीतिगत अडान तटस्थ राखेका छन् ।

आर्थिक वृद्धिको लक्ष्य र चुनौती

आर्थिक वर्ष २०८३/८४ मा नेपाल सरकारले

मौद्रिक नीतिमा के छ ?

१

आर्थिक वर्ष २०८३/८४ मा नेपाल सरकारले राखेको ७० प्रतिशतको आर्थिक वृद्धि हासिल गर्ने लक्ष्यलाई सहयोग पुर्‍याउने नीति ।

२

आगामी आर्थिक वर्षमा मूल्य वृद्धि (मुद्रास्फीति) लाई ५.५ प्रतिशत भित्रै सीमित राख्ने प्रक्षेपण ।

३

कम्तीमा ७ महिनाको वस्तु तथा सेवा आयात धान्न पर्याप्त हुने गरी विदेशी विनिमय सञ्चिति कायम गर्ने लक्ष्य ।

४

चालु आर्थिक वर्षको १० महिनाको औसत मुद्रास्फीति २.६६ प्रतिशत र २०८३ वैशाखको वार्षिक विन्दुगत मुद्रास्फीति ५.०४ प्रतिशत ।

५

विदेशी विनिमय सञ्चिति सुविधाजनक अवस्थामा रहेकाले न्यून लागत अर्थतन्त्र कायम गरी निजी क्षेत्रको मनोबल बढाउन सजगतापूर्वक लचिलो कार्यदिशालाई निरन्तरता ।

६

नेपाली रुपैयाँको भारतीय रुपैयाँसँगको स्थिर विनिमय दरलाई मौद्रिक नीतिको अन्तरिम लक्ष्यका रूपमा यथावत् ।

७

ब्याजदर करिडोरअन्तर्गतका नीतिगत दर, स्थायी निक्षेप सुविधा दर र बैंकदरलाई परिवर्तन नगरी यथावत् ।

८

अनिवार्य नगद अनुपात, वैधानिक तरलता अनुपात र स्थायी तरलता सुविधासम्बन्धी विद्यमान व्यवस्थालाई निरन्तरता ।

९

पहिलो चरणमा कर्जा प्रवाह, ब्याजदर र वित्तीय ग्राहक संरक्षणसम्बन्धी निर्देशनहरू पुनर्लेखन गर्ने नीति ।

१०

सार्वजनिक रूपमा प्रयोग हुने ठूला विद्युतीय सवारी साधनको कर्जा मूल्य अनुपात सहज बनाउने र संस्थाको सबलताका आधारमा सेयर धितो कर्जा सीमा निर्धारण गर्ने लक्ष्य ।

७ प्रतिशतको आर्थिक वृद्धि हासिल गर्ने लक्ष्य

विगतको प्रवृत्ति हेर्दा यथार्थस्थितिमा यो लक्ष्य उच्च देखिए तापनि सरकारले सुरु गरेका आर्थिक सुधारका कार्यक्रमहरूको प्रभावस्वरूप निजी क्षेत्रमा लगानीको वातावरण सुध्रने राष्ट्र बैंकको दाबी छ ।

सरकारको पुँजीगत खर्च गर्ने क्षमता अभिवृद्धि र बाह्य आर्थिक अवस्था अनुकूल भएमा अनुमानित आर्थिक वृद्धिदर हासिल हुन सक्ने

नीतिमा उल्लेख छ । मौद्रिक क्षेत्रमा विद्यमान तरलता र ब्याजदरको अवस्थाले अर्थतन्त्र विस्तारमा सघाउ पुर्‍याउने अनुमान गरिएको छ । वित्त नीतिले सार्वजनिक खर्च विस्तार, आयकर कटौती एवं आर्थिक सुधारका कार्यक्रम प्रस्ताव गरेकोले समष्टिगत माग वृद्धि भई समग्र आर्थिक गतिविधि विस्तार हुने र तरलता खपत हुँदै जाने राष्ट्र बैंकको आकलन छ ।

>> बाँकी पृष्ठ ६